

RAPORT

Podsumowanie dodatkowych konsultacji wybranych
elementów Projektu Przejściowego Krajowego Standardu
Gospodarki Leśnej FSC dla Polski (Projekt nr 3)

Tytuł: **Raport** Podsumowanie dodatkowych konsultacji wybranych elementów Projektu Przejściowego Krajowego Standardu Gospodarki Leśnej FSC dla Polski (Projekt nr 3)

Kontakt: Krajowi Reprezentanci FSC International
ul. Złota 59, Budynek Lumen Złote Tarasy
00-120 Warszawa

Telefon:
+48 731 562 367 (Marek Rzońca)

Email:
m.rzonca@fsc.org

Wersja

Data publikacji: 10 sierpnia 2023

V1.0 **Raport** Podsumowanie dodatkowych konsultacji wybranych elementów Projektu Przejściowego Krajowego Standardu Gospodarki Leśnej FSC dla Polski (Projekt nr 3)

Wszelkie prawa zastrzeżone. FSC® International 2023. FSC® F000100

Niniejszy dokument jest chroniony prawem autorskim. Powielanie i kopiowanie dokumentu w całości lub we fragmentach, jego reprodukcja, rozpowszechnianie bez pisemnej zgody autora jest zabronione.

Drukowane kopie dokumentu nie są weryfikowane i służą wyłącznie celom informacyjnym.

Forest Stewardship Council (FSC) jest niezależną organizacją typu non-profit, która została założona w celu wspierania poprawnego przyrodniczo, korzystnego społecznie i opłacalnego ekonomicznie gospodarowania zasobami leśnymi świata.

Wizją FSC jest aby lasy światowe spełniały społeczne, ekologiczne i ekonomiczne prawa i potrzeby zarówno obecnego, jak i kolejnych pokoleń.

SPIIS TREŚCI

1.	Kontekst	3
2.	Proces dodatkowych konsultacji wybranych elementów Projektu nr 3	4
3.	Podsumowanie wyników dodatkowych konsultacji wybranych elementów Projektu nr 3	7
	Uwagi do wskaźnika 2.4.2.1.	8
	Uwagi do wskaźnika 2.4.2.2.	8
	Uwagi do wskaźnika 6.3.2.	9
	Uwagi do wskaźnika 6.3.3.	9
	Uwagi do wskaźnika 6.3.4.	10
	Uwagi do wskaźnika 6.3.7.	10
	Uwagi do wskaźnika 6.5.2.	11
	Uwagi do wskaźnika 6.5.4.	11
	Uwagi do wskaźnika 6.5.5.	12
	Uwagi do wskaźnika 6.7.1.	13
	Uwagi do wskaźnika 10.5.3	13
	Uwagi do wskaźnika 10.11.3.	14
4.	Załączniki do raportu	15
	Załącznik 1. – Wykaz wszystkich zagregowanych komentarzy w dodatkowych konsultacjach wybranych elementów Projektu nr 3	15

1. Kontekst

W październiku 2022 roku Techniczna Grupa Robocza (TWG) wznowiła prace nad rewidowanym Krajowym Standardem Gospodarki Leśnej FSC dla Polski. W trakcie prac nad Standardem TWG analizowała uwagi i komentarze zebrane podczas konsultacji Projektu nr 3 Standardu, które odbyły się w dniach od 29 lipca 2022 r. do 9 września 2022 r. Z uwagi na to, że niektóre wskaźniki otrzymały wiele skrajnie odmiennych uwag, a uwzględnienie skali, intensywności i ryzyka w treści wskaźników stanowić może spore wyzwanie, a także ze względu na powtarzające się opinie dotyczące rzekomej niezgodności niektórych wskaźników z polskim prawem przedstawiciele FSC w Polsce wraz z TWG postanowili przeprowadzić dodatkowe, ukierunkowane konsultacje wybranych wskaźników Projektu nr 3 Standardu.

2. Proces dodatkowych konsultacji wybranych elementów Projektu nr 3

W dniach od 13 grudnia 2022 r. do 8 stycznia 2023 r. odbyły się dodatkowe konsultacje wybranych elementów Projektu INS. Do konsultacji wybrano 12 wskaźników. Były to wskaźniki, które:

- otrzymały największą liczbę odpowiedzi w 3. konsultacjach,
- wzbudzały najwięcej wątpliwości członków TWG,
- wymagały szczególnej uwagi by odpowiadały zachowaniu kluczowej dla wszystkich interesariuszy zasady *skali, intensywności i ryzyka*.

Konsultacje skierowane były do wybranych 60 interesariuszy (FSC w porozumieniu z TWG przygotowało wstępną listę), z możliwością udziału dla wszystkich zainteresowanych (stosowna informacja została opublikowana na stronie fsc.pl).

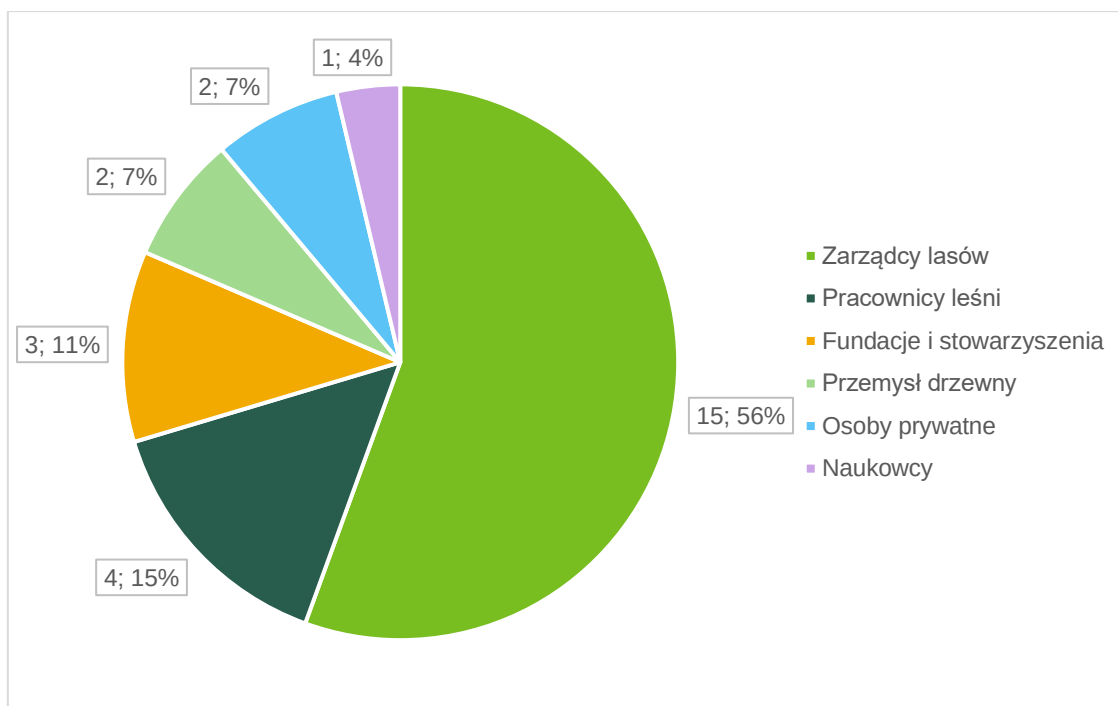
Wybrane wskaźniki z projektu nr 3 Standardu, które podlegały dodatkowym konsultacjom:

- 2.4.2.1., 2.4.2.2. z Zasady 2. (Prawa pracowników i warunki zatrudnienia)
- 6.3.2., 6.3.3., 6.3.4., 6.3.7., 6.5.2., 6.5.4., 6.5.5., 6.7.1. z Zasady 6. (Wartości przyrodnicze i wpływ na środowisko)
- 10.5.3., 10.11.3. z Zasady 10. (Wdrażanie działań gospodarczych)

W przypadku konsultowanych wskaźników TWG wraz z FSC przygotowała pytania pomocnicze. Przy każdym wskaźniku pojawiły się dwa ogólne pytania oraz dodatkowe pytania mające specyficzny charakter. Ogólne pytania brzmiały:

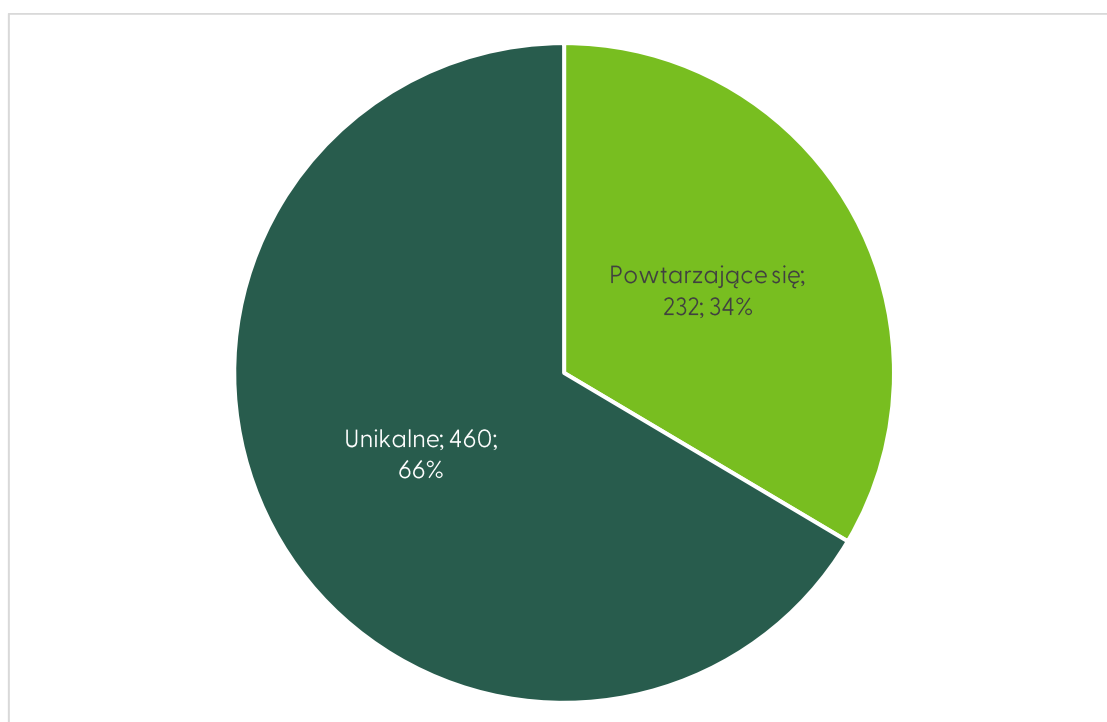
- Czy zgadza się Pan/Pani z treścią niniejszego wskaźnika? Proszę uzasadnić swoją odpowiedź.
- Czy uważa Pan/Pani, że wymagania zawarte we wskaźniku są zgodne z polskim prawem? Jeśli nie, to z jakim aktem prawnym i którym jego elementem są niezgodne?

W dodatkowych konsultacjach wybranych elementów projektu nr 3 Krajowego Standardu FSC dla Polski wzięło udział łącznie 27 interesariuszy, reprezentujących: zarządców lasów, fundacje i stowarzyszenia przyrodnicze, pracowników leśnych, przemysł drzewny, naukowców.

Rycina 1. Uczestnicy dodatkowych konsultacji wybranych elementów Projektu nr 3 Krajowego Standardu FSC dla Polski.

W konsultacjach uczestniczyły również osoby prywatne. W trakcie konsultacji na platformę konsultacyjną wpłynęły łącznie 692 komentarze, z czego około 460 komentarzy miało unikalny charakter.

Rycina 2. Łączna liczba uwag zgłoszona w dodatkowych konsultacjach wybranych elementów Projektu nr 3 Krajowego Standardu FSC dla Polski.

Nadesłane uwagi zostały przekazane członkom Technicznej Grupy Roboczej. Proces analizy nadesłanych uwag rozpoczęto niezwłocznie po zakończeniu konsultacji. Większość uwag była spójna w treści, inne prezentowały wykluczające się potrzeby i oczekiwania różnych środowisk, co stanowiło podstawę do dalszych dyskusji w obrębie Grupy TWG, w celu znalezienia możliwie najlepszych rozwiązań.

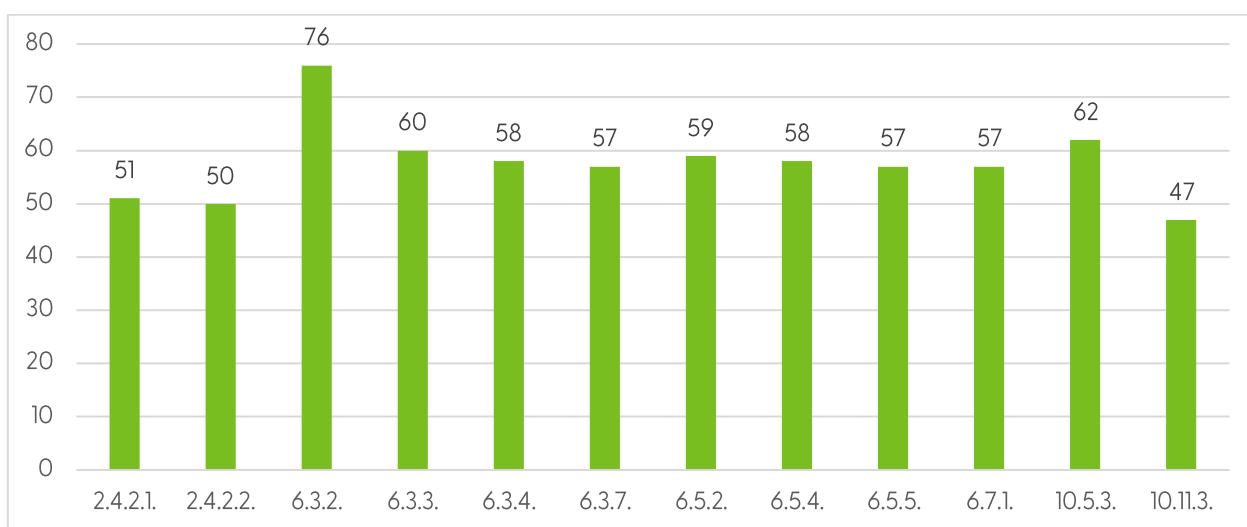
Łącznie, od stycznia do kwietnia 2023 r. zorganizowano trzy dwudniowe spotkania, podczas których TWG dyskutowała nad treścią projektowanego standardu.

Należy podkreślić, iż nadrzędnym celem Grupy TWG jest wypracowanie propozycji treści standardu w oparciu o ramy normatywne FSC i o uwagi przekazane przez szerokie grono interesariuszy. Jako załącznik do Raportu z dodatkowych konsultacji publikujemy zestawienie zawierające wszystkie przekazane uwagi (Załącznik nr 1 do Raportu).

Po zapoznaniu się z przesłanymi odpowiedziami TWG przygotowała ostateczną propozycję standardu (Projekt nr 4 Standardu) przeznaczoną do oceny ze strony Departamentu ds. Polityk i Standardów FSC International. Departament ten oceni go pod względem zgodności z procedurami i zasadami FSC, jak również z Ogólnymi Wskaźnikami Międzynarodowymi.

3. Podsumowanie wyników dodatkowych konsultacji wybranych elementów Projektu nr 3

Informacje przedstawione na poniższych wykresach należy ostrożnie interpretować – z zastrzeżeniem, że liczba odpowiedzi nie odzwierciedla dokładnej liczby odrębnych zagadnień związanych z danym wskaźnikiem Projektu nr 3 Krajowego Standardu FSC. Może to być postrzegane jako wskazanie istotności danej kwestii. W wielu przypadkach dokładnie ta sama uwaga (identycznie sformułowana) została przekazana w odrębnym formularzu online przez różnych interesariuszy, co wskazywałoby na współpracę między stronami przy opiniowaniu konsultowanego Projektu Standardu. Należy więc zachować ostrożność przy wyciąganiu wniosków co do silnego związku między liczbą otrzymanych uwag, a faktyczną liczbą odrębnych, istotnych kwestii związanych z konsultowanymi wskaźnikami.

*Rycina 3. Liczba wszystkich odpowiedzi do wybranych wskaźników
Projektu nr 3 Krajowego Standardu FSC dla Polski.*

Uwagi do wskaźnika 2.4.2.1.

2.4.2.1. Zarządzający lasami o średnich i dużych powierzchniach*: Zlecając prace leśne *Organizacja** szacuje wartość zamówienia na podstawie *najlepszych dostępnych informacji**, oraz:

- wymogów prawa pracy,
- wskaźnika inflacji,
- płacy minimalnej,
- średniej ceny paliw i materiałów eksploatacyjnych,
- kosztów użytkowania i amortyzacji sprzętu.

Komentarz pod wskaźnikiem 2.4.2.1.: Przez *najlepsze dostępne informacje** rozumie się najbardziej aktualne wskaźniki dotyczące pracochłonności - w szczególności zawarte w katalogach pracochłonności opracowanych i zatwierdzonych przez *Organizację** a także w opracowaniach innych podmiotów prowadzących badania w tym obszarze np. instytucje państwowe odpowiedzialne za bezpieczeństwo pracy, uczelnie wyższe, instytuty naukowe, organizacje branżowe, a także informacje dotyczące pracochłonności i kosztów wynikające bezpośrednio z doświadczeń *Organizacji** w samodzielnej realizacji prac, np. pozyskanie maszynowe własnym sprzętem. (Adaptacja IGI 2.4.2, Projekt nr 3)

Do wskaźnika 2.4.2.1. wpłynęło w sumie 51 odpowiedzi, z których 34 było unikalne. Większość interesariuszy nie zgodziło się z treścią wskaźnika, sugerując że wskaźnik jest zbyt rozbudowany i że dodatkowe wskazówki zawarte w jego komentarzu wykraczają poza wymogi Kryterium 2.4. Pojawiły się też głosy popierające taką rozbudowaną treść wskaźnika, z uwagi na to, że jest to adaptacja do warunków krajowych i wskaźnik wprost doprecyzowuje minimalne wymagania standardu dla zarządcy lasu. Część odpowiedzi wskazywała na nadal zbyt małe wymagania sugerując, że „płaca minimalna” nie jest dobrym wskaźnikiem i powinna być tu zastąpiona przez średnią płacę w sektorze przedsiębiorstw. Interesariusze w większości uznali, że treść wskaźnika nie jest sprzeczna z polskim prawem. Większość respondentów zgodziła się z treścią komentarza do wskaźnika, natomiast sugerowali również uwzględnienie dodatkowych narzędzi i procedur przydatnych dla zarządcy lasu.

Uwagi do wskaźnika 2.4.2.2.

2.4.2.2. Zarządzający lasami o średnich i dużych powierzchniach*: Wybierając wykonawcę prac leśnych, *Organizacja** analizuje, zgodnie z możliwościami określonymi w przepisach prawa, czy oferty nie zawierają rażąco niskiej ceny. *Organizacja** nie zleca wykonania prac leśnych za rażąco niską cenę. **Komentarz pod wskaźnikiem 2.4.2.2.:** *Organizacja** bada w szczególności sposób wyliczenia ceny oferty w zakresie wynikającym z przepisów prawa pracy i przepisów o zabezpieczeniu społecznym, obowiązujących w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie. Za rażąco niską cenę uznaje się w szczególności taką cenę, która uniemożliwia należyte wykonanie zamówienia w świetle najlepszych dostępnych informacji* oraz: wskaźnika inflacji, płacy minimalnej, średniej ceny paliwa, kosztów użytkowania i amortyzacji sprzętu. Przez *najlepsze dostępne informacje** rozumie się najbardziej

aktualne wskaźniki dotyczące pracochłonności – w szczególności zawarte w katalogach pracochłonności opracowanych i zatwierdzonych przez Organizację* a także w opracowaniach innych podmiotów prowadzących badania w tym obszarze np. instytucje państwowe odpowiedzialne za bezpieczeństwo pracy, uczelnie wyższe, instytuty naukowe, organizacje branżowe. (Adaptacja IGI nr 2.4.2., Projekt nr 3)

Do wskaźnika 2.4.2.2. wpłynęło w sumie 50 odpowiedzi, z których 33 było unikalne. Z uwagi na to, że treść wskaźnika była bardzo zbliżona do wskaźnika 2.4.2.1. odpowiedzi miały bardzo podobny charakter.

Uwagi do wskaźnika 6.3.2.

6.3.2. Rębnia zupełna może przyjmować maksymalną powierzchnię do 4 ha, z zachowaniem minimum 5-letniego okresu nawrotu, a w uzasadnionych przypadkach wymuszonych harmonogramem cięć wynikającym z zapisów długoterminowych planów gospodarowania, 4-letniego. W zależności od warunków terenowych linia brzegowa zrębu może mieć przebieg zatokowy, falisty lub schodkowy. Ograniczenia wielkości zrębów nie obowiązują, jeżeli ustanowione plany ochrony elementów przyrody wymagają innych wartości lub w przypadku wystąpienia *katastrofy naturalnej. Ograniczenie okresu nawrotu nie dotyczy upraw z odnowienia naturalnego. (Wskaźnik dodany, Projekt nr 3)**

Do wskaźnika 6.3.2. wpłynęło w sumie 76 odpowiedzi, z których 55 było unikalne. Większość respondentów nie zgadzała się z treścią wskaźnika, bowiem w ich opinii wskaźnik ten nie uwzględniał roli powierzchni otwartych w ekosystemie leśnym i wnosili oni o zliberalizowanie zawartych w nim ograniczeń, natomiast część respondentów wносиła o zaostrezenie wymagań zawartych w tym wskaźniku. Część komentarzy popierała jego treść zaproponowaną przez TWG. Większość respondentów uznała, że wskaźnik jest zgodny z prawem, natomiast pojawiła się też odpowiedź sugerująca jego niezgodność z Ustawą o ochronie przyrody. Według większości respondentów proponowana przez TWG treść wskaźnika może mieć wpływ na ład czasowy i przestrzenny ustalony w PUL (Plan Urządzenia Lasu), a dopuszczenie zarówno 4 i 5 letniego okresu nawrotu cięć jest dobrym rozwiązaniem. Wskazywano potrzebę umożliwienia odstępstw od niektórych wymogów wskaźnika, lecz pojawiły się też uwagi o zbytnej liberalizacji tego zapisu.

Uwagi do wskaźnika 6.3.3.

6.3.3. Nie stosuje się cięć zupełnych w strefach ekotonowych (o szerokości co najmniej jednej wysokości drzewostanu) pomiędzy granicą lasu a innymi ekosystemami, także śródleśnymi.

Komentarz pod wskaźnikiem 6.3.3.: W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się odstępstwa, gdy elementy przestrzenne rębni wymagają zastosowania cięć zupełnych. Odstępstwo jest udokumentowane. (Wskaźnik dodany, Projekt nr 3)

Do wskaźnika 6.3.3 wpłynęło w sumie 60 odpowiedzi, z których 41 było unikalne. Większość respondentów nie zgadzała się z jego treścią i oczekiwała jego usunięcia, część respondentów

wskazywała natomiast na zbyt liberalne wymagania w nim zawarte i wносиła o jego zastrzeżenie. Część komentarzy popierała treść zaproponowaną przez TWG. Większość respondentów uznała, że wskaźnik jest zgodny z prawem, natomiast pojawiła się też odpowiedź sugerująca jego niezgodność z Ustawą o ochronie przyrody. Wskazywano potrzebę umożliwienia odstępstw od niektórych wymogów wskaźnika, lecz pojawiły się też uwagi, że każde takie odstępstwo powinno być indywidualnie rozpatrywane.

Uwagi do wskaźnika 6.3.4.

6.3.4. Na powierzchniach, na których prowadzone są działania gospodarcze zachowuje się obecność naturalnych elementów ekosystemu leśnego, w przypadku ich występowania w drzewostanie. Są to np. mrowiska, drzewa dziuplaste, gatunki drzew i krzewów lekkonasiennych i owocodajnych, np. jarzębina, iwa, osika, jałowiec, czereśnia, jabłoń, grusza.

Komentarz pod wskaźnikiem 6.3.4.: Przypadki, w których niemożliwe jest pozostawienie powyższych elementów są udokumentowane. (Wskaźnik dodany, Projekt nr 3)

Do wskaźnika 6.3.4. wpłynęło w sumie 58 odpowiedzi, z których 39 było unikalne. Większość respondentów nie zgadzała się z jego treścią i oczekiwała jego zmiany lub wskazywała na zbyt liberalne wymagania w nim zawarte i wносиła o jego zastrzeżenie. Część komentarzy popierała treść zaproponowaną przez TWG. Wszystkie odpowiedzi zaznaczały, że przestrzeganie wymogów wskaźnika nie prowadzi do niezgodności z polskim prawem. Niektóre odpowiedzi mówiły o hipotetycznych zagrożeniach jakie może nieść za sobą wypełnienie wskaźnika. Opinie respondentów dotyczące potrzeby wyjaśnienia istoty wskaźnika w komentarzu były różne, niekiedy sprzeczne.

Uwagi do wskaźnika 6.3.7.

6.3.7. Zarządzający lasami o dużych powierzchniach*: fragmenty drzewostanów, które uzyskały wiek rębności, o minimalnej powierzchni 5% każdego bloku drzewostanów rębnych (ostępu), przeznaczonych do wycięcia w pierwszym dziesięcioleciu i nie mniejsze niż 5 arów, pozostają nienaruszone do naturalnej śmierci i rozkładu drewna.

Komentarz pod wskaźnikiem 6.3.7.: Zapis wskaźnika 6.3.7. należy interpretować w sposób następujący:

- a) Wskaźnik 6.3.7. dotyczy rębni zupełnych i złożonych;**
- b) Zapis: 5% każdego bloku drzewostanów rębnych (ostęp) oznacza, że nie musi to odnosić się do 5% każdej działki zrębowej, ale może to stanowić 5% w stosunku do sumy działek zrębowych rębni zupełnych i cięć uprzątających w rębniach złożonych zaplanowanych na dane dziesięciolecie w jednostce gospodarowania;**
- c) W rębniach złożonych kępy starodrzewu wyznaczane są na etapie pierwszego cięcia w celu zróżnicowania pionowej struktury drzewostanu (podrost, podszyt, drugie piętro);**
- d) Wskaźnik nie dotyczy wydzieleni o powierzchni mniejszej niż 1 ha, ponieważ trudne jest uzyskanie na takiej powierzchni minimalnej powierzchni biogrupy 5 arów;**

e) Na siedliskach przyrodniczych Natura 2000 (odpowiadających stanowi zachowania A i B) objętych użytkowaniem rębny należy uwzględnić współczynnik redukcji pozyskania grubizny na poziomie 10% tak, aby na powierzchni pozrębowej pozostały kępy starodrzewu stanowiące 10% powierzchni manipulacyjnej.

f) Jeżeli pozostawione fragmenty drzewostanów utworzą powierzchnię minimum 0,5 ha to takie powierzchnie mogą być wliczone na poczet obszarów ochronnych, o których mowa we wskaźniku 6.5.5. (Wskaźnik dodany, Projekt nr 3)

Do wskaźnika 6.3.7. wpłynęło w sumie 57 odpowiedzi, z których 38 było unikalne. Większość respondentów nie zgadzała się z jego treścią i oczekiwała jego zmiany, część respondentów wskazywała natomiast na zbyt liberalne wymagania w nim zawarte i wносиła o jego zastrzeżenie. Część komentarzy popierała treść zaproponowaną przez TWG. Część odpowiedzi wskazywało, że przestrzeganie wymogów wskaźnika nie prowadzi do niezgodności z polskim prawem, natomiast część respondentów wskazywała wprost, że nie zna aktu prawnego, z którym ten wskaźnik mógłby być niezgodny. Przekazane przez respondentów dane dotyczące stanów zachowania siedlisk Natura 2000 podlegały analizom Grupy TWG, podobnie jak przytoczone pozytywne i negatywne oddziaływania pozostawianych fragmentów drzewostanów w ramach wskaźnika 6.3.7.

Uwagi do wskaźnika 6.5.2.

6.5.2. Zarządzający lasami o dużych powierzchniach* wyznacza, zachowuje i zaznacza na mapach przykłady istniejących w krajobrazie ekosystemów* (tzw. powierzchnie referencyjne*, Representative Sample Areas). W pierwszej kolejności, jako powierzchnie referencyjne* wyznaczane są powierzchnie w stanie naturalnym lub maksymalnie zbliżonym do naturalnego. Takie obszary, stosownie do ich planów są pozostawione bez ingerencji w stanie naturalnym, z wyjątkiem działań podyktowanych nadrzędnymi wymogami bezpieczeństwa publicznego* (z pozostawieniem drewna na gruncie). (Adaptacja IGI nr 6.5.2., Projekt nr 3)

Do wskaźnika 6.5.2. wpłynęło w sumie 59 odpowiedzi, z których 40 było unikalne. Większość respondentów nie zgadzała się z jego treścią i oczekiwała jego zmiany, część natomiast wskazywała na zbyt liberalne wymagania w nim zawarte i wносиła o jego zastrzeżenie, zwłaszcza w kwestii długotrwałego wyłączenia z gospodarki leśnej. Część komentarzy popierała treść zaproponowaną przez TWG. Respondenci wskazali, iż wskaźnik jest zgodny z polskim prawem. Pojawiła się jedna sugestia, że może nie być on zgodny z Ustawą o lasach. Respondenci zaproponowali kilka zasad i sposobów wyznaczania powierzchni referencyjnych. Kwestia pozostawienia powierzchni referencyjnych bez ingerencji człowieka była dyskusyjna i tu opinie też były różnorodne.

Uwagi do wskaźnika 6.5.4.

6.5.4. Powierzchnie referencyjne* w skali Organizacji* obejmują nie mniej niż 5% powierzchni leśnej, a w skali Jednostki Gospodarowania* nie mniej niż 3% powierzchni ogólnej, przy jednoczesnym proporcjonalnym reprezentowaniu wszystkich typów siedliskowych lasu.

Komentarz do wskaźnika 6.5.4.: W pierwszej kolejności do powierzchni referencyjnych* typowane są drzewostany, których wiek przekracza o dwie klasy wieku przyjęty wiek rębności gatunku panującego w I piętrze danego drzewostanu. W przypadku wystąpienia katastrofy naturalnej* reżim ochronny w wyznaczonych powierzchniach referencyjnych* może ulec złagodzeniu w celu niwelacji jej skutków lub przywrócenia funkcji powierzchni referencyjnej*. Decyzja o złagodzeniu reżimu ochronnego jest udokumentowana. (Adaptacja IGI nr 6.5.4, Projekt nr 3)

Do wskaźnika 6.5.4. wpłynęło w sumie 58 odpowiedzi, z których 39 było unikalne. Większość respondentów nie zgadzała się z jego treścią i oczekiwała jego zmiany, część natomiast wskazywała na zbyt liberalne wymagania w nim zawarte i wносиła o jego zaostrenie, zwłaszcza w kwestii procentu wyłączanych z gospodarki leśnej powierzchni. Podobnie jak w przypadku wskaźnika 6.5.2. generalnie, respondenci wskazali, iż wskaźnik jest zgodny z polskim prawem, natomiast pojawiła się jedna sugestia, że może nie być on zgodny z Ustawą o lasach. Respondenci wyrazili różne opinie dotyczące komentarza do wskaźnika oraz wymaganego procentu ustanawianych lasów referencyjnych.

Uwagi do wskaźnika 6.5.5.

6.5.5. Powierzchnie referencyjne* w połączeniu z innymi komponentami sieci obszarów ochronnych* obejmują co najmniej 10% obszaru Jednostki Gospodarowania*. W skład sieci obszarów ochronnych*, oprócz powierzchni referencyjnych* mogą wchodzić te części Jednostki Gospodarowania*, dla których ochrona* jest głównym i w pewnych warunkach wyłącznym celem, w tym:

- rezerваты przyrody,
- miejsca realizacji działań ochronnych, koniecznych dla przedmiotów ochrony, wynikające z PZO Natura 2000 lub innych planów ochrony,
- strefy wzdłuż zbiorników wodnych* pozostawione bez użytkowania,
- użytki ekologiczne,
- powierzchniowe pomniki przyrody,
- fragmenty starodrzewu o minimalnej powierzchni 0,5 ha pozostawione zgodnie ze wskaźnikiem 6.3.7,
- obszary o szczególnych wartościach ochronnych* HCV, które w strategiach zarządzania zostały wyłączone z gospodarowania. (Adaptacja IGI nr 6.5.5., Projekt nr 3)

Do wskaźnika 6.5.5. wpłynęło w sumie 57 odpowiedzi, z których 38 było unikalne. Większość respondentów nie zgadzała się z treścią wskaźnika i oczekiwała jego zmiany, część natomiast wskazywała na zbyt liberalne wymagania w nim zawarte i żądała jego zaostrenia i doprecyzowania. Tu również generalnie respondenci nie widzieli niezgodności z prawem poza jedną odpowiedzią dotyczącą potencjalnego konfliktu z Ustawą o lasach. Lista innych komponentów, które mogłyby wchodzić w skład sieci obszarów ochronnych, według części respondentów powinna być otwarta, by

pozwoić na szersze włączanie wielu typów powierzchni wartych ochrony. Respondenci zasugerowali również elementy do dodania lub usunięcia z tej listy.

Uwagi do wskaźnika 6.7.1.

6.7.1. Wdrażane są środki ochronne* w celu ochrony zbiorników wodnych (w tym cieków)*, stref przybrzeżnych* i ich łączności*, w tym jakości i ilości wody, a w szczególności:

- w odległości (mierzonej „po gruncie”) nie mniejszej niż jedna wysokość drzewostanu od brzegu zbiorników wodnych (w tym cieków)* nie prowadzi się cięć zupełnych, a w innych cięciach pozostawia się drzewa zapewniające ocienienie i dostawę rumoszu drzewnego;
- nie prowadzi się zrywki korytami potoków;
- przy lokalizacji, budowie i utrzymaniu dróg oszczędza się strefy brzegowe zbiorników wodnych (w tym cieków)*;
- przy przekraczaniu zbiorników wodnych (w tym cieków)* przez drogi zapewnia się zachowanie ciągłości ekologicznej cieków;
- minimalizuje się powstawanie antropogenicznego zamulenia (zmętnienia) zbiorników wodnych (w tym cieków)*. (Adaptacja IGI nr 6.7.1., Projekt nr 3)

Do wskaźnika 6.7.1. wpłynęło w sumie 57 odpowiedzi, z których 38 było unikalne. Większość respondentów nie zgadzała się z treścią wskaźnika i oczekiwała jego zmiany, część natomiast wskazywała na zbyt liberalne wymagania w nim zawarte i wносиła o jego zaostrzenie np. poprzez poszerzenie stref. Większość respondentów uznała, że wskaźnik ten jest zgodny z polskim prawem. W kolejnych pytaniach respondenci sugerowali zmniejszenie lub poszerzenie strefy, o której mowa we wskaźniku. Podobna rozbieżność zdań powstała w odpowiedziach na pytanie o ewentualne odstępstwa od wymagań wskaźnika.

Uwagi do wskaźnika 10.5.3

10.5.3 Odstępuje się od użytkowania rębnych drzewostanów na siedlisku przyrodniczym 91E0 (łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe), 91F0 (łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe) oraz na siedliskach bagiennych (tj. Bb, BMb, LMb oraz Ol w wariancie 3.). (Wskaźnik dodany, Projekt nr 3)

Do wskaźnika 10.5.3. wpłynęło w sumie 62 odpowiedzi, z których 41 było unikalne. Większość respondentów nie zgadzała się z treścią wskaźnika i oczekiwała jego zmiany, część natomiast wskazywała na zbyt liberalne wymagania w nim zawarte i wносиła o jego zaostrzenie. Generalnie respondenci nie widzieli niezgodności z prawem poza jedną odpowiedzią dotyczącą potencjalnego konfliktu z Ustawą o lasach. Zdania były podzielone w kwestii pozostawiania takich powierzchni bez ingerencji człowieka, realizacji zabiegów ochronnych czy umożliwieniu cięć rębnych w celu dostosowania składu gatunkowego do siedliska.

Uwagi do wskaźnika 10.11.3.

10.11.3. Praktyki pozyskiwania zapewniają pozostawienie wystarczającej ilości martwej i rozkładającej się biomasy oraz zachowanie struktury lasu*, w celu ochrony wartości przyrodniczych*. Występujące na zrębach zupełnych martwe drewno w dowolnej postaci (leżanina, drewno martwe stojące, wykroty, złomy itp.) pozostawia się w ilości co najmniej: 5 drzew/ha, o minimalnej grubości równej przeciętnej średnicy użytkowanego drzewostanu.

Komentarz do wskaźnika 10.11.3.: W przypadku niewystępowania drewna martwego dopuszcza się, po udokumentowanym uzasadnieniu, odstępstwo od ilościowego wymogu wskaźnika. (Adaptacja IGI nr 10.11.3., Projekt nr 3)

Do wskaźnika 10.5.3. wpłynęło w sumie 57 odpowiedzi, z których 30 było unikalne. Większość respondentów nie zgadzała się z treścią wskaźnika i oczekiwała jego zmiany, część natomiast wskazywała na zbyt liberalne wymagania w nim zawarte i wносиła o jego zaostrenie. Generalnie repondenci nie widzieli niezgodności z prawem poza jedną odpowiedzią dotyczącą potencjalnego konfliktu z Prawem karnym. Zdania były podzielone również w kwestii wymogów ilościowych wskaźnika.

4. Załączniki do raportu

Załącznik 1. – Zagregowany wykaz wszystkich komentarzy w dodatkowych konsultacjach wybranych elementów Projektu nr 3

Krajowi Reprezentanci FSC International
ul. Złota 59, Budynek Lumen Złote Tarasy
00-120 Warszawa

Email: fsc-polska@pl.fsc.org